

REVOLÚCIA SÚCITU

List Židom 2, 6 – 18:

Hľadáme však na Ježiša, postaveného o niečo nižšie ako sú anjeli, ktorý, pretože pretrpel smrť, bol ovenčený slávou a cťou, lebo z Božej milosti okúsil smrť za každého. [...] Veď aj ten, kto posväcuje, ako aj tí, čo sú posväcovaní, pochádzajú z jedného. Preto sa nehanbí nazvať ich bratmi. [...] Keďže deti majú účasť na krvi a tele, podobne i on sa stal jedným z nich, aby smrťou zničil toho, čo mal moc nad smrťou, totiž diabla, aby vyslobodil tých, ktorých po celý život zotročoval strach pred smrťou. [...] Preto sa vo všetkom musel pripodobniť bratom, aby sa stal milosrdným a verným veľkňazom pred Bohom a odčinil hriechy ľudu. A pretože sám v tom, čo pretrpel, bol skúšaný, môže pomáhať tým, čo sú skúšaní.

Divide et impera.

Rozdeľuj a panuj. (ako som si istý, že všetci viete od pána doktora Prihrackeho).

Princíp, na ktorom sú od nepamäti postavené svetské kráľovstvá. Princíp, z ktorého čerpajú politické a ideologické skupiny do dnes. My a oni. Priatelia a

nepriatelia. Tí dobrí na jednej strane a tí zlí na tej druhej.

Mnohí v minulom tisícročí predpokladali s nástupom technologického pokroku vznik utópie a jednoty

ľudstva. No čo vidíme je práve opak: najpopulárnejšie videá a príspevky sú práve také, ktoré vzbudzujú v nás tie zvieracie vášne – strach, nenávisť a túžbu po krvilačnej pomste. Kto môže za to ako sa mám zle? Môj obľúbený podcaster či youtuber mi to prezradí: progresívcí, konzervatívci, smeráci, PSkári, Trumpovci, feministky, imigranti, Moslimovia, homosexuáli, trans ľudia, fundamentalisti, komunisti, katolíci, evanjelici, Rusi, Brusel, Židia, ženy, muži... Všetci máme svojho obľúbeného obetného baránka, na ktorého môžeme poukázať prstom a na koho môžeme hodiť všetky naše problémy opakovane, stále dookola, až kým ten človek, tá skupina neprestane v mojich očiach byť človekom. A ak by sme sa len mohli zbaviť XY skupiny, tak potom by bolo všetko v poriadku. Mali by sme kráľovstvo Božie na zemi. A polarizácia pokračuje, kým si niekto nezoberie veci do svojich rúk a nepodpáli kostol, nevystriela gay bar, nezastreľí politického komentátora, pokúsi sa o atentát, či nezačne vojnu či genocídu, kým nevyčistí svet od „tých iných.“

A samozrejme nechcem umenšovať vážne socio-kultúrne a politické

problémy, ktorým v dnešnej dobe čelíme, či historické nespravodlivosti a zranenia, ktoré majú ďalekosiahle dôsledky a odozvu. Ale len si všimnime, aké príspevky na internetoch majú najväčšiu odozvu. Práve také, ktoré chcú toho druhého vyzliecť z jeho človečenstva, aby už v mojich očiach nebol človekom, ale problémom. Empatia a súcit nie sú ziskové. Zúrivosť a frustrácia sú. Nie je dôležité presvedčiť toho druhého a rešpektovať jeho dôstojnosť, aj keď sa možno vážne mylí – dôležité je zničiť ho, ponížiť ho, zvíťaziť nad ním. A keď sme už rozdelení na „nás“ a „tých druhých,“ tak už len stačí počkať na toho záchrancu, ktorý príde s mocou a mečom a zbaví nás tohto „problému.“ Zbaví nás tých druhých, tých zlých. A tým si zaslúži slávu, povýšenie a česť. Tým si zaslúži, aby jeho nasledovníci zaňho umierali.

A ako sme určite počuli neraz, Židia čakali práve takéhoto Mesiáša, takéhoto kráľa – ktorý zničí a pokorí ich nepriateľov silou a nastolí svoje kráľovstvo revolúciou. Židia čakali na Mesiáša, ktorý ich vyslobodí od ich utláčateľa, od ich nepriateľov, a prinesie skutočné vyslobodenie.

A v podstate práve takého Mesiáša aj dostali. Mesiáša, ktorý zničil ich nepriateľa, ich utláčateľa - Mesiáša, ktorý nastolil svoje kráľovstvo revolúciou. No úplne iným spôsobom, než to Boží ľud čakal.

Ježiš nerozdeľuje na „my“ a „tí druhí.“ Ježiš prichádza a zjavuje nám realitu, že všetci sme Božími nepriateľmi. „Všetci totiž zhrešili a nemajú slávy Božej.“ (R 3, 23) Židia, pohania, Rimania, Gréci, muž, žena, slobodní, otrok, utláčateľ, utláčaní – niet rozdielu. Všetci sme nepriatelia. No namiesto toho, aby Kristus svojich nepriateľov zničil, On za nich zomiera. On sa za nich obetuje.

„Hľadáme však na Ježiša“ hovorí list Židom, „postaveného o niečo nižšie ako sú anjeli, ktorý, pretože pretrpel smrť, bol ovenčený slávou a cťou, lebo z Božej milosti okúsil smrť za každého.“ Za každého.

A to preto, že Ježiš poznal, kto je našim skutočným nepriateľom, kto je našim skutočným utláčateľom.

Ako hovorí list Efezským: „Veď náš boj nie je proti krvi a telu, ale proti kniežatstvám a

mocnostiam, proti pánom sveta tejto temnosti, proti zlým duchom v nebesiach.“ (Ef. 6, 12)

Našími skutočnými nepriateľmi nie sú iní ľudia. S nimi sme spojení spoločnou ľudskosťou, ktorá je Božím obrazom, spoločnou hriešnosťou a spoločným vykúpením Kristovou krvou. Našími skutočnými nepriateľmi sú kniežatstvá a mocnosti – nadprirodzené sily zla - ktoré nás nútia vidieť toho druhého, človeka stvoreného na Boží obraz, ako menej než človek. Mocnosti, ktoré často skrze ideológie a nespravodlivé systémy dehumanizujú toho druhého ako toho, koho môžem zneužiť, využiť a odhodiť.

Ježiš poznal nášho skutočného nepriateľa, nášho skutočného utláčateľa. A v dnešným kázňových slovách z Písma Svätého sa dozvedáme kto náš skutočný nepriateľ je: smrť, diabol, strach a hriech. Ako sme počuli:

„Keďže deti majú účasť na krvi a tele, podobne i on sa

stal jedným z nich, aby smrťou zničil toho, čo mal moc nad **smrťou**, totiž **diabla**, aby vyslobodil tých, ktorých po celý život zotročoval **strach** pred smrťou. [...] Preto sa vo všetkom musel pripodobniť bratom, aby sa stal milosrdným a verným veľkňazom pred Bohom a odčinil **hriechy** ľudu.“

Smrť, diabol, strach a hriech. Toto je to, čo nás skutočne zotročuje. Toto sú tie skutočné korene problému ľudstva – ľudské srdce. Lebo je to práve strach zo smrti, ktorí nás nútia báť sa toho druhého, čo následne vedie k nenávisti a hriechu, ktorý zas plodí smrť a zničenie. Nenávisť a hriech, ktoré v konečnom dôsledku dehumanizujú aj nás samotných. Veď koľkokrát sa z utláčaných stali utláčatelia. Nekonečný, zakliaty reťazec.

A keďže poznal nášho utláčateľa, Ježiš sa stáva jedným z nás, aby diabla zničil, smrť prekonal, zo strachu nás vyslobodil a hriech odčinil.

Ježiš prichádza ako kráľ aby nastolil svoje kráľovstvo medzi nami, revolúciou, no nie revolúciou násilia – to by ani nebolo také revolučné, lebo svet už také kráľovstvá pozná – ale revolúciou

milosti a lásky. Revolúciou empatie a súcitu. Vo svojom kráľovstve zoskupuje a zjednocuje skupiny, ktoré sa pred tým zdali byť nezjednotiteľné - Šimon Horlivec, ktorý nenávidel Rím, a Matúš colník, ktorý za Rím pracoval. Židia a pohania spolu stolujú. Slobodní a ich páni sa považujú za rovnocenných. A všetkým ponúka svoje odpustenie, milosť a transformáciu, a tým ničí tento zakliaty reťazec nenávisti a pomsty. Odpustením, uzdravením a darom večného života.

Ježiš prichádza ako skutočný kráľ a, ako hovoria kázňové slová Písma Svätého, namiesto toho aby sa povyšoval nad inými, na čo mal a stále má najväčšie právo, a namiesto toho aby ponížoval ostatných, aby ponížoval nás, hriešne stvorenia, On sa nehanbí a nebojí nazvať nás bratmi. A v Ňom sa skutočne skrze milosť bratmi aj vstávame – dokonca aj s osobou, ktorú nemáme radi. Ježiš samozrejme aj konfrontoval ľudí prísnyim spôsobom, a to práve tých, ktorí svojim povyšovaním dehumanizovali tých slabých a zraniteľných. Ale to robil práve preto, lebo ich miloval a túžil po ich záchrane – lebo v jeho kráľovstve niet miesta

pre tých, čo sa rozhodne odovzdávajú dehumanizačným silám.

Ježiš sa nebojí stať sa jedným z nás, aby nám slúžil. Aby svojim vtelením, životom, smrťou na kríži a vzkriesením porazil všetko to, čo nás skutočne zotročovalo a tak nás vyslobodil k životu v láske. Už sa nemusíme báť smrti, už sa nemusíme báť toho druhého – sme slobodní odpustiť mu a milovať ho tak, ako nás miloval a odpustil náš Kráľ.

Ježiš namiesto toho, aby dehumanizoval svojich nepriateľov, sám sa stál dehumanizovaným na kríži, aby priniesol skutočné ľudstvo – ľudstvo vyslobodené od moci diabla, smrti, strachu a hriechu.

Ako hovorí nemecký teológ Jurgen Moltmann: „Boh sa stal človekom, aby sa dehumanizovaní ľudia mohli stať skutočnými ľuďmi. Stávame sa skutočnými ľuďmi v spoločenstve vteleného, trpiaceho a milujúceho, ľudského Boha.“ A tým, že sa v Ježišovi Boh stál jedným z nás, vieme, že s nami spolucíti, spolutrpiť. Preukazuje nám súcť a

empatiu, ktorú dnešný svet tak osočuje a odmieta.

Nikdy nie sme sami, ani v našom strachu, ani keď sme zotročení hriechom, ani v smrti, ani keď nás iní dehumanizujú – On nám zaslúbil svoju uzdravujúcu, milostivú a život darujúcu prítomnosť.

Čímkoľvek si prechádzaš – milá sestra, milý brat – veď, že Kristus je s tebou prítomný. Ako hovoria naše kázňové slová: „pretože sám v tom, čo pretrpel, bol skúšaný, môže pomáhať tým, čo sú skúšaní.“ Toto je dokonalé zjavenie Božieho súciteľného srdca – srdca obetujúcej lásky, ktorá zomiera na kríži dokonca aj za svojich nepriateľov. A Božie srdce je rovnaké včera, dnes a navždy. Od Genesis až po Zjavenie.

Advent je šokujúci, advent je revolučný, ba až rebelantský. Advent hovorí o revolúcii lásky. O revolúcii súcitu. Advent hovorí o prichádzajúcom kráľovstve a prichádzajúcom Kráľovi, ktorý odmieta sa podriaďovať spôsobom sveta, podriaďovať zákonom pomsty a odplaty, dehumanizácie,

násilia, ponižovania, vyhľadávania moci na úkor slabších. Advent hovorí o kráľovi, ktorý namiesto pomsty preukazuje milosť a zmierenie. Ktorý skutočnú moc preukazuje službou. Oslávenie ponížením.

Ktorý zomiera za svojich nepriateľov.

Ktorý spolutrpiť so svojimi nasledovníkmi.

Ktorý svojich nasledovníkov nazýva bratmi.

Ktorý sa radšej obetuje za svojich nepriateľov, než by ich stratil. Než by teba stratil, milá sestra, milý brat.

A advent nás pozýva k tomu, aby sme meditovali, uvažovali, spoznávali tohto nášho prichádzajúceho Kráľa. Aby sme sa naňho dívali, dívali na krásu a úžas Jeho milosti, až kým naše srdce nebude túžiť byť ako on.

Až kým naše srdce prestane sa prispôsobovať svetu a jeho spôsobom dehumanizácie. Až kým sa na našich nepriateľov nebudeme pozeráť ako na „problém“, ktorý treba vyriešiť, ale na milované stvorenia Božie, za ktorých Ježiš takisto vylial krv ako za

nás. Až kým namiesto pomsty chystivosti, nenávisti a strachu od iného naše srdce nenaplní pokoj, trpezlivá láska k nepriateľom a túžba žehnať im a priať im. Až kým sa nezapálime praktickou láskou k chudobným, slabým, utláčaným a prenasledovaným. Až kým si naše srdce neuvedomí hĺbku

našej nedokonalosti a hriechu a neodhodí pýchu, odsudzovanie a samospravodlivosť pred kríž nášho ukrižovaného Kráľa milosti a odpustenia. Až kým Duch Svätý v nás nestvorí srdce, ktoré túži po porozumení toho druhého, po odpustení, zmierení a po súcitnej pomoci tým, ktorí sú

skúšaní, ktorí trpia, smútia a zápasia.

Svetskí králi a ich poddaní sa riadia princípom „Divide et impera.“ Rozdeľuj a panuj. Ježiš stelesňuje iný princíp: „Unimini et servite.“ Zjednot' a slúž.

Komu budeš slúžiť ty?

Mgr. Ivan Belanji, PhD.

duchovný správca

Teologický domov ECAV pri EBF UK

EVANJELICKÁ
BOHOSLOVECKÁ FAKULTA
Univerzita Komenského
v Bratislave

